

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

Antaget vid Europaforum Norra Sverige XXI, Östersund 13 mars 2015

Europaforum Norra Sverige välkomnar Energiunionen och ser många möjligheter för norra Sverige

Europaforum norra Sverige välkomnar den nya EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Junkers initiativ att skapa en energiunion. En hållbar och trygg energiförsörjning är av största vikt för alla medborgare i EU.

Samtidigt väntar en rad utmaningar för norra Sverige inom de fem dimensioner som energiunionen valt att arbeta med; att öka försörjningstryggheten, att stärka den inre energimarknaden, att öka energieffektiviteten, att minska användningen av fossila bränslen och att stärka forskning och innovation inom energiområdet.

1. Energiunionens arbete med försörjningstrygghet

EU importerar mer än 50 % av den energi som förbrukas i unionen och många länder är beroende av endast en eller ett fåtal energileverantörer. Det skapar en sårbar energiförsörjning.

För att trygga energiförsörjningen behövs en diversifiering av både energikällor och leverantörer och norra Sverige har stora möjligheter att i en bättre fungerande inre marknad bidra till en större energitrygghet för de mer importberoende länderna. I norra Sverige finns normalt ett överskott av energi. Här finns största delen av landets vattenkraft samtidigt som förbrukningen är relativt låg. I norra Sverige finns också möjligheter att öka produktionen av bioenergi från skogsråvara.

En stabil och säker energiförsörjning är oerhört viktigt för norra Sveriges näringsliv, i synnerhet för vår traditionella basindustri men också för nya växande branscher som till exempel datacenterindustrin. Flera företag ser möjligheter i att placera elitensiv verksamhet i norra Sverige för att få tillgång till säker och miljövänlig energiförsörjning, naturlig kyla och billig el. Etableringen av serverhallar är exempel på det.

Sammanfattningsvis vill Europaforum norra Sverige betona följande inför energiunionens fortsatta arbete med försörjningstrygghet:

- Norra Sverige har överskott på energi och bidrar redan idag till Europas försörjningstrygghet. Regionen har också, med rätt förutsättningar, stor potential att bidra ytterligare till Europas hållbara energiförsörjning.

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

- Ett hållbart energisystem med stabila energipriser är oerhört viktigt för norra Sveriges basindustri och för att ny industri som till exempel serverhallar ska vilja etablera sig här.
- Försörjningstryggheten i Europa ska i första hand säkras genom en ökad andel förnybar energi, energieffektivisering och en effektiv inre marknad och Energiunionens åtgärder bör ha sin tyngdpunkt på dessa områden.

2. Energiunionens arbete med att stärka den inre marknaden

Energiunionen vill skapa en bättre fungerande inre energimarknad genom att minska hindren för handel med energi mellan länderna och genom att öka kapaciteten och graden av sammankoppling i elnäten. Denna ambition välkomnas av Europaforum Norra Sverige.

I norra Sverige, liksom i många andra delar av Europa, är infrastrukturen för energioverföring både ålderstigen och lider av kapacitetsbrist och flaskhalsar. Det svenska stamnätet har behov av förstärkning och förnyelse för att säkra elleveranser och möta utbyggnaden av förnybar elproduktion. Brister på stamnätet kan också få stora negativa konsekvenser för norra Sveriges industri.

Investeringsåtgärder som är viktiga för att upprätthålla stamnätets kvalitet och prestanda måste därför planeras i god tid. Europaforum Norra Sverige betonar att förstärkning och reinvesteringar på norra Sveriges stamnät bör finnas med på EUs lista för energiinfrastrukturprojekt projekt av gemensamt intresse (PCI – Projects of Common Interest). Norra Sverige har stor potential att bidra till EU:s energiförsörjning, men det kräver satsningar på ökad överföringskapacitet och så kallade smarta elnät.

Det svenska systemet för elcertifikat är ett väl fungerande marknadsinstrument som har påskyndat utbyggnaden av förnybar energi, utan statliga subventioner och i EU:s översyn av den inre marknaden bör det svenska elcertifikatsystemet kunna ses som en förebild.

Europaforum välkomnar Energiunionens ambition att harmonisera styrsystemen för energi i EU. Idag riskerar ensidiga svenska elskatter att motarbeta investeringar i den nya datacenterindustrin. I Sverige betalar datacenter samma elskatt som privatpersoner. I Finland och Danmark betraktas dataserverhallar som elintensiv industri och är lägre beskattade. Det skapar en allvarlig konkurrensnackdel för norra Sverige i en växande industrigren. Därför behövs tydliga statsstödregeringar på EU-nivå.

Sammanfattningsvis vill Europaforum betona följande inför energiunionens fortsatta arbete med att stärka den inre marknaden för energi:

- Reinvesteringar och åtgärder för att öka kapaciteten behövs i norra Sveriges elinfrastruktur och delar av norra Sveriges elnät bör finnas med på EU:s lista för prioriterade satsningar (PCI-listan)

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

- Det svenska elcertifikatsystemet har stimulerat utbyggnad av förnybar energi och bör finnas kvar.
- Energiunionen bör arbeta för tydliga statstödsregler inom energisektorn för att undvika orättvisa konkurrensvillkor mellan länder i EU.

3. Energiunionens arbete med energieffektivisering

I norra Sverige är energieffektivisering av största vikt. Vårt klimat är kallt, vår industri är energikrävande och våra transporter är långa. Europaforum norra Sverige stöder helt energiunionens fokus på energieffektivisering.

Cirkulär ekonomi

Energieffektivisering handlar dock inte bara om att minska den direkta energiförbrukningen. Indirekt använder vi mycket energi genom förbrukning av material i vår konsumtion av till exempel livsmedel, kläder, elektronik och i industrins produktion av olika varor.

Den förra EU-kommissionens ramverk för cirkulär ekonomi var ett mycket välkommet initiativ och hade syftet minska Europas resurs- och energiförbrukning. Att åstadkomma en cirkulär ekonomi är nödvändigt för att skapa en hållbar tillväxt i Europa, en tillväxt med nya jobb, och i nya branscher, utan ökad förbrukning av ändliga resurser. Att jobba med att minska resursförbrukningen är också en konkurrensfråga. Siffror från EU visar att mer än 30 % av företagens kostnader är materialkostnader.

I januari 2015 valde dock den nya EU-kommissionen att plocka bort ramverket för cirkulär ekonomi från kommissionens arbetsplan. Europaforum anser att detta var en felaktig prioritering och att EU-kommissionen bör komma tillbaka med ett nytt och stabilare ramverk för cirkulär ekonomi under 2015. Vi anser också att arbetet med cirkulär ekonomi och resurseffektivitet bör ingå i energiunionens arbete.

Sammanfattningsvis vill Europaforum norra Sverige betona följande inför energiunionens fortsatta arbete med att öka energieffektiviteten:

- EU-kommissionen bör återkomma med ett nytt paket om cirkulär ekonomi under 2015.
- EU:s arbete med cirkulär ekonomi och resurseffektivitet bör också lyftas in i energiunionens handlingsplan.
- EU behöver ambitiösa och bindande energieffektiviseringsmål.

4. Energiunionens arbete med att minska andelen fossila bränslen

Europaforum norra Sverige välkomnar att minskning av andelen fossil energi utgör en utgångspunkt för arbetet i energiunionen. Det är av största vikt att EU inte satsar resurser på

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

ökad inhemsk produktion av fossila bränslen i syfte att minska beroendet av energi utifrån. Det vore olyckligt både ur klimatsynpunkt och för EU:s konkurrenskraft på sikt.

Norra Sverige har stor potential att bidra med förnybara energikällor till EU:s energisystem exempelvis i form av vindkraft och bioenergi.

I norra Sverige finns som nämnts tidigare en stor resurs i ett effektivt och hållbart skogsbruk, som med rätt regelverk och ekonomiska förutsättningar kan leverera biobränslen och bidra till att minska användningen av fossil energi i EU. I norra Sverige finns också ett stort tekniskt kunnande kring drivmedelsproduktion, raffinaderiverksamhet, skogsindustri och en tradition av energikombinatslöningar i form av bland annat kraftvärme.

Sammanfattningsvis vill Europaforum norra Sverige betona följande inför energiunionens fortsatta arbete med att minska användningen av fossil energi:

- Utgångspunkten i energiunionens arbete ska vara att öka andelen förnybar energi och minska användningen av fossil energi. Energiunionen bör inte med ekonomiska medel eller andra incitament stimulera en ökad inhemsk produktion av fossil energi.
- Norra Sverige har goda förutsättningar att bidra till ett fossilfritt energisystem och energiunionen bör arbeta för att utveckla incitament för att stödja den utvecklingen.

5. Forskning, innovationer och konkurrenskraft

I norra Sverige finns stort kunnande kring förnybar energi och energieffektivisering. Vi har tre universitet med framgångsrik forskning inom bioenergi, cleantech och energieffektivitet i kallt klimat. I norra Sverige finns också flera demonstrations- och forskningsanläggningar kring bioraffinaderier. Denna kunskap är av största vikt för att utveckla innovationer i nya branscher som kan skapa tillväxt i norra Sverige och som kan bidra till kunskap till nytta för hela EU.

Europaforum betona följande inför energiunionens fortsatta arbete med forskning, innovationer och konkurrenskraft:

- Kunskapen som finns in norra Sverige inom energieffektivitet och förnybar energi är mycket viktigt för såväl norra Sveriges utveckling som för EU:s energisystem och norra Sverige kan fungera som EU:s testregion för utveckling av innovativa energilösningar.
- EU:s fonder och program bör möjliggöra utveckling av innovationer som stödjer utveckling av EU:s energisystem.

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

6. Styrning och delaktighet

För att energiunionens arbete ska lyckas krävs en ambitiös ansats att arbeta med öppenhet och delaktighet. Det krävs en inkludering och mobilisering av aktörer på alla nivåer. Regional kompetens måste tillvaratas. Den regionala och lokala nivån har en viktig roll i genomförandet av en stark och långsiktig europeisk energiunion.

Ett nytt energisystem kommer att innebära nya typer av exploatering av till exempel områden för vind- och vågkraft, vattenkraft och bioråvara. Intressekonflikter kommer att uppstå och uppstår redan. Dessa konflikter måste hanteras öppet och demokratiskt för att energiunionen ska få ett långsiktigt förtroende.

Europaforum norra Sverige vill också betona vikten av att energiunionens åtgärder och prioriteringar ska vara meningsfulla inte bara för tätbefolkade områden och städer. Energiunionens arbete måste vara relevant även för välutvecklade, perifera och glesa områden som norra Sverige.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige XXI, Östersund 13 mars 2015

Erik Bergkvist (S), ordförande Europaforum Norra Sverige

Robert Uitto (S)- Region Jämtland Härjedalen

Karin Österberg (MP)- Region Jämtland Härjedalen

Victor Ericsson (M)- Region Jämtland Härjedalen

Ellinor Söderlund (S)- Kalix kommun

Anders Josefsson (M)- Kommunförbundet Norrbotten

Maria Stenberg (S)- Norrbottens läns landsting

Hans Stenberg (S)- Landstinget Västernorrland

Glenn Nordlund (S)- Kommunförbundet Västernorrland

Anders Gäfvert (M)- Kommunförbundet Västernorrland

Ewa-May Karlsson (C)- Landstinget Västerbotten

Harriet Classon (S)- Skellefteå kommun

Till:
Svenska regeringen
EU-kommissionen
Europaparlamentet

2015-03-13

Europaforum Norra Sverige - De fyra nordligaste länens samarbete för dialog med EU

Europaforum Norra Sverige samordnar norra Sverige dialog gentemot EU. Europaforum Norra Sverige sprider kunskap om och förankrar EU-politiken på lokal och regional nivå. Samarbetet styrs av ledande politiker i de fyra nordligaste länen i Sverige. Nuvarande ordförande för Europaforum är Erik Bergkvist som också är styrelseordförande i Region Västerbotten

Sändlista

Miljöminister Åsa Romson

Energiminister Ibrahim Baylan

Svenska ledamöter i EU-parlamentet

EU-kommissionen energi och miljö kommissionär samt DG Energi och DG klimat

Svenska representationen Bryssel:

miljörådet

energirådet

EU-nämndens ledamöter

Svenska representanter i Regionkommittén